

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยได้เสนอรายงานและผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทางเลือกในการจัดสันติศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยตามที่เสนอของนักวิชาการ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2 วิเคราะห์เป็นรายข้อกระทง แล้วเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับที่ของข้อกระทง เรียงจากค่ามัธยฐานสูงสุด โดยพิจารณาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยมประกอบด้วย โดยผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียงในรายละเอียดตามความคิดเห็นที่สอดคล้อง และไม่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการ ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสันติภาพ
2. แนวคิดเกี่ยวกับสันติศึกษา
3. ทางเลือกในการจัดสันติศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย
 - 3.1 จุดมุ่งหมายของการจัดสันติศึกษา
 - 3.2 เนื้อหาสาระ
 - 3.3 กระบวนการเรียนการสอน
 - 3.4 ผู้สอน
 - 3.5 การจัดสันติศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทางเลือกในการจัดสันติศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยตามที่เสนอของนักวิชาการ คือ ข้อความที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 และค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมไม่เกิน 1

1. แนวคิดเกี่ยวกับสันติภาพ

ตารางที่ 2 แสดงลำดับของข้อความ ในแนวคิดเกี่ยวกับสันติภาพ เรียงจากค่ามัธยฐาน สูงสุดลงมา

ลำดับ ที่	ข้อ ที่	มัธย- ฐาน	ฐาน นิยม	ความแตก ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	พิสัยระหว่าง ควอไทล์	ระดับความ สำคัญของ ข้อความมาก ที่สุด	ความสอดคล้อง ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1	9	4.7	5	0.3	1.6	มากที่สุด	ไม่สอดคล้อง
2	8*	4.6	5	0.4	1.4	มากที่สุด	สอดคล้อง
3	1	4.6	5	0.4	1.7	มากที่สุด	ไม่สอดคล้อง
4	4*	4.3	5	0.7	1.5	มาก	สอดคล้อง
5	10*	4.1	4	0.1	1.1	มาก	สอดคล้อง
6	3*	4.0	4	0.0	1.0	มาก	สอดคล้อง
7	5*	3.9	4	0.1	1.4	มาก	สอดคล้อง
8	7	3.7	4	0.3	1.8	มาก	ไม่สอดคล้อง
9	6	3.2	3	0.2	1.9	ปานกลาง	ไม่สอดคล้อง
10	2	3.2	3.5	0.3	2.6	ปานกลาง	ไม่สอดคล้อง

หมายเหตุ * แสดงถึงข้อความนั้น เป็นทางเลือก ตามเกณฑ์ที่กำหนด

จากตารางที่ 2 พบว่า ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความ เห็นสอดคล้องกันว่า เป็นแนวคิดเกี่ยวกับสันติภาพ มีจำนวน 5 ข้อ ใน 5 ข้อ เป็นแนวคิดที่ควรนำไปปฏิบัติมากที่สุด 1 ข้อ เป็นแนวคิดที่ควรนำไปปฏิบัติมาก 4 ข้อ และข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความ เห็นไม่สอดคล้องกันว่า เป็นแนวคิดเกี่ยวกับสันติภาพ มี 5 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความ เห็นสอดคล้องกันว่า เป็นแนวคิดเกี่ยวกับสันติภาพ ที่ควรนำไปปฏิบัติมากที่สุด มี 1 ข้อ คือ

ข้อ 8 สันติภาพ หมายถึง การจัดระเบียบการพัฒนาสังคมให้สามารถเอื้ออำนวยต่อการกระจายโอกาสให้มนุษย์อย่างทั่วถึง มีเสรีภาพและความเสมอภาค

1.2 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความ เห็นสอดคล้องกันว่าเป็นแนวคิด เกี่ยวกับสันติภาพ ที่ควรนำไปปฏิบัติในระดับมาก มี 4 ข้อ คือ

ข้อ 4 สันติภาพ หมายถึง การอยู่ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ สงบสุข และเป็นอิสระ

ข้อ 10 สันติภาพ หมายถึง สภาพความสงบ มีการเกื้อกูลและเอื้อ เพื่อเผื่อแผ่แก่กัน ทั้งในระดับบุคคล กลุ่มคน และประเทศชาติ

ข้อ 3 สันติภาพ หมายถึง สภาวะที่สงบ มีความสุข มีความผสมกลมกลืน ไม่ออกมาเป็นความขัดแย้งที่นำไปสู่ความรุนแรง ทำร้ายกัน

ข้อ 5 สันติภาพ หมายถึง สภาพที่ปราศจากความรุนแรง แต่อาจมีความขัดแย้งอยู่ในระดับที่สามารถแก้ไขหาทางออกที่เหมาะสมได้

1.3 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความ เห็นไม่สอดคล้องกันว่า ข้อความดังกล่าวนี้เป็นแนวคิดเกี่ยวกับสันติภาพ แต่เห็นว่าควรนำไปปฏิบัติมากที่สุด มี 1 ข้อ คือ

ข้อ 9 สันติภาพ เป็นมิติหนึ่งที่ต้องคำนึงในทุกระดับของความสัมพันธ์ที่ตัวเองมีต่อตัวเอง ต่อมนุษย์ด้วยกัน ต่อธรรมชาติ ต่อสังคม

1.4 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความ เห็นไม่สอดคล้องกันว่า ข้อความดังกล่าวนี้เป็นแนวคิดเกี่ยวกับสันติภาพ แต่เห็นว่าควรนำไปปฏิบัติมาก มี 1 ข้อ คือ

ข้อที่ 7 สันติภาพ คือการที่คนในโลกอยู่กันอย่างสงบสุข ไม่มีสงครามอยู่กันอย่างเสมอภาคยุติธรรมไม่ เบียดเบียนกัน

1.5 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความ เห็นไม่สอดคล้องกันว่า ข้อความดังกล่าวนี้เป็นแนวคิดเกี่ยวกับสันติภาพ แต่เห็นว่าควรนำไปปฏิบัติปานกลาง มี 2 ข้อ คือ

ข้อที่ 6 สันติภาพ เป็นมิติหนึ่งด้านกลับของความรุนแรง

ข้อที่ 2 สันติภาพต้องเริ่มที่จิต จิตสงบทุกอย่างก็สงบตาม

2 แนวคิดเกี่ยวกับสันติศึกษา

ตารางที่ 3 แสดงลำดับของข้อความในแนวคิดเกี่ยวกับสันติศึกษา เรียงจากค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา

ลำดับที่	ข้อที่	มัธย-ฐาน	ฐานนิยม	ความแตก. ระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความสำคัญของข้อความ	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1	13*	4.5	5	0.5	1.5	มากที่สุด	สอดคล้อง
2	14*	4.3	5	0.7	1.5	มาก	สอดคล้อง
3	12*	4.2	5	0.8	1.5	มาก	สอดคล้อง
4	15*	4.0	4.5	0.5	1.5	มาก	สอดคล้อง
5	20*	3.9	4	0.1	1.5	มาก	สอดคล้อง
6	11	3.9	5	1.1	1.8	มาก	ไม่สอดคล้อง
7	18*	3.8	3.5	0.3	1.5	มาก	สอดคล้อง
8	17*	3.6	4	0.4	1.3	มาก	สอดคล้อง
9	16	3.5	3	0.5	1.8	มาก	ไม่สอดคล้อง
10	19*	3.4	3.5	0.1	1.3	ปานกลาง	สอดคล้อง

หมายเหตุ * แสดงถึงข้อความนั้น เป็นทางเลือกตาม เกณฑ์ที่กำหนด

จากตารางที่ 3 พบว่า ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความ เห็นสอดคล้องกันว่า แนวคิดเกี่ยวกับสันติศึกษา มีจำนวน 8 ข้อ โดย เป็นแนวคิดที่ควรนำไปปฏิบัติมากที่สุด 1 ข้อ เป็นแนวคิดที่ควรนำไปปฏิบัติมาก 6 ข้อ และ เป็นแนวคิดที่ควรนำไปปฏิบัติปานกลางอีก 1 ข้อ ส่วนข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความ เห็นไม่สอดคล้องกัน เกี่ยวกับความ เป็นแนวคิด เรื่องสันติศึกษา มีเพียง 2 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เป็นแนวคิดเกี่ยวกับสันติศึกษา ที่ควรนำไปปฏิบัติมากที่สุด มี 1 ข้อ คือ

ข้อที่ 13 สันติศึกษา หมายถึง การใช้กระบวนการศึกษาสร้างเสริมคน ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสันติภาพ มีทัศนคติที่ดี ปฏิบัติตนในวิถีชีวิตที่สอดคล้องไปในทางสันติ

2.2 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เป็นแนวคิดเกี่ยวกับสันติศึกษาที่ควรนำไปปฏิบัติมากที่สุด มี 6 ข้อ คือ

ข้อ 14 สันติศึกษา เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสันติในตนเองและสันติที่จะอยู่ร่วมกัน

ข้อ 12 สันติศึกษา คือการศึกษาเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ และสงบสุข โดยมีจริยธรรมเป็นกรอบของสังคมที่จะทำให้ความขัดแย้งนั้นนำไปสู่การสร้างสรรค์

ข้อ 15 สันติศึกษา คือ เรื่องของการที่ทำอะไรถึงจะทำให้คนในโลกได้มีโอกาสอยู่อย่างสันติ ไม่มีสงคราม อยู่กันอย่างเสมอภาคยุติธรรม

ข้อ 20 สันติศึกษา คือ การศึกษาให้เห็นชัดว่าปัญหาเรื่องขัดแย้ง ความรุนแรงทางกายภาพและทางโครงสร้างนั้น สามารถแก้ไขได้ด้วยสันติวิธี

ข้อ 18 สันติศึกษา คือ การศึกษาที่มุ่งให้เกิดสันติภาพในสังคม

ข้อ 17 สันติศึกษา คือ การศึกษาถึงสิ่งที่จะควรจะเป็น เกี่ยวกับสภาพอันพึงประสงค์ของสันติภาพในระดับต่าง ๆ ในชีวิตมนุษย์และในหน่วยสังคม

2.3 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เป็นแนวคิดเกี่ยวกับสันติศึกษา ที่ควรนำไปปฏิบัติปานกลาง มี 1 ข้อ คือ

ข้อ 19 สันติศึกษา เป็นเรื่องของการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงบุคคลให้อยู่ในสันติ

2.4 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันว่า เป็นแนวคิดเกี่ยวกับสันติศึกษา แต่เห็นว่าควรนำไปปฏิบัติมากที่สุด มี 2 ข้อ คือ

ข้อ 11 สันติศึกษา คือ การศึกษาถึงกระบวนการที่จะลดการใช้ความรุนแรง และสร้างสันติในระบบต่าง ๆ ในสังคม

ข้อ 16 สันติศึกษา คือ การศึกษาที่จะนำไปสู่สันติภาพที่แท้จริงในทุก ๆ มิติ

3 ทางเลือกในการจัดสันติศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

3.1 จุดมุ่งหมายของการจัดสันติศึกษา

ตารางที่ 4 แสดงลำดับของข้อความ เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการจัดสันติศึกษา เรียงตามค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา

ลำดับที่	ข้อที่	มัธย-ฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความสำคัญของข้อความ	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1	23*	4.3	5	0.7	1.3	มาก	สอดคล้อง
2	22*	4.2	4	0.2	1.0	มาก	สอดคล้อง
3	21*	4.2	5	0.8	1.4	มาก	สอดคล้อง

หมายเหตุ *แสดงถึงข้อความนั้น เป็นทางเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด

จากตารางที่ 4 พบว่า ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องว่าเป็นจุดมุ่งหมายของการจัดสันติศึกษา ที่ควรนำไปปฏิบัติมาก ทั้ง 3 ข้อ คือ

ข้อ 23 มุ่งให้มีทักษะ รู้จักแก้ปัญหา ความขัดแย้ง ความรุนแรง ด้วยสันติวิธี และดำเนินวิถีชีวิตไปในทางสันติ

ข้อ 22 มุ่งให้ตระหนักถึงคุณค่าของสันติภาพ และมีจิตใจใฝ่สันติ

ข้อ 21 มุ่งให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องสันติภาพ

3.2 เนื้อหาสาระ

ตารางที่ 5 แสดงลำดับของข้อความ เกี่ยวกับ เนื้อหาสาระ เรียงตามค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา

ลำดับ ที่	ข้อ ที่	มัธย- ฐาน	ฐาน นิยม	ความต่าง ต่างระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	พิสัยระหว่าง ควอไทล์	ระดับความ สำคัญของ ข้อความ	ความสอดคล้องของ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1	29*	4.3	4	0.3	0.9	มาก	สอดคล้อง
2	28*	4.2	4	0.2	0.8	มาก	สอดคล้อง
3	25*	4.2	4	0.2	1.0	มาก	สอดคล้อง
4	30*	4.2	4	0.2	1.0	มาก	สอดคล้อง
5	27*	4.0	4	0.0	0.8	มาก	สอดคล้อง
6	26*	3.5	3	0.5	1.4	มาก	สอดคล้อง
7	24	3.5	3	0.5	1.6	มาก	ไม่สอดคล้อง

หมายเหตุ *แสดงถึงข้อความนั้น เป็นทางเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด

จากตารางที่ 5 พบว่า ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าเป็น เนื้อหาสาระในการจัดสันติศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย มี 6 ข้อ เป็นเนื้อหาสาระที่ควรนำไปใช้มากที่สุดทั้ง 6 ข้อ และอีก 1 ข้อ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันว่าเป็น เนื้อหาสาระในหลักสูตร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าเป็น เนื้อหาสาระที่ควรนำไปปฏิบัติมาก มี 6 ข้อ คือ

ข้อ 29 ศึกษาถึงโครงสร้างของสังคมที่นำไปสู่ความที่

ไม่เป็นธรรม และไร้สันติ

ข้อ 28 ศึกษาเรียนรู้ถึงวิธีการลดความรุนแรงการสร้างสันติภาพ
ในชุมชน และระบบต่าง ๆ ในสังคม

ข้อ 25 ศึกษาจากประวัติศาสตร์ถึงที่มาของภาวะอันไร้สันติภาพ

ข้อ 30 ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่สันติและไม่สันติ สาเหตุ
ของการเกิดความขัดแย้ง ความรุนแรงในสังคม

ข้อ 27 ศึกษาถึงสันติวิธีหลัง กลไก ของสันติวิธี เพื่อใช้ประโยชน์
ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงอย่างสันติ เพื่อให้เกิดสันติสุขในที่สุด

ข้อ 26 ศึกษาถึง เรื่องการแข่งขัน การสร้าง การสะสม การลด
อาวุธ ปัญหาจากอาวุธนิวเคลียร์

3.2.2 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันว่าเป็น เนื้อหา
สาระในการจัดสันติศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย แต่เห็นว่าควรนำไปปฏิบัติมาก มี 1 ข้อ
คือ

ข้อ 24 ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาอันเนื่องมาจากทัศนะแม่บทของศาสตร์
ในปัจจุบัน

3.3 กระบวนการเรียนการสอน

ตารางที่ 6 แสดงลำดับของข้อความเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน เรียงตามค่า
มัธยฐานสูงสุดลงมา

ลำดับ ที่	ข้อ ที่	มัธย- ฐาน	ฐาน นิยม	ความแตก ต่างระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	พิสัยระหว่าง ควอไทล์	ระดับความ สำคัญของ ข้อความ	ความสอดคล้อง ของกลุ่มผู้ เชี่ยวชาญ
1	34*	4.3	4	0.3	1.1	มาก	สอดคล้อง
2	33*	4.2	4	0.2	1.1	มาก	สอดคล้อง
3	32*	3.9	4	0.1	1.1	มาก	สอดคล้อง
4	31*	3.9	4	0.1	1.3	มาก	สอดคล้อง
5	35*	3.9	4	0.1	1.4	มาก	สอดคล้อง
6	36	3.0	2	1.0	2.4	ปานกลาง	ไม่สอดคล้อง

หมายเหตุ * แสดงถึงข้อความนั้น เป็นทางเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด

จากตารางที่ 6 พบว่า ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความ เห็นสอดคล้องกันว่า
เป็นกระบวนการเรียนการสอนในการจัดสันติศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย มีจำนวน 5 ข้อ
โดยเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ควรนำไปปฏิบัติมาก ทั้ง 5 ข้อ มีเพียง 1 ข้อความ ที่กลุ่ม
ผู้เชี่ยวชาญมีความ เห็นไม่สอดคล้องกันว่าเป็นกระบวนการเรียนการสอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.3.1 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความ เห็นสอดคล้องกัน ว่าเป็นกระบวนการ
เรียนการสอนในการจัดสันติศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ที่ควรนำไปปฏิบัติมาก มี
5 ข้อ คือ

ข้อ 34 จัดแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary Approach)

ข้อ 33 จัดแบบ เน้นการแก้ปัญหา (Problem-Oriented)

ข้อ 32 มีการสัมมนา อภิปราย เพื่อสร้างเสริมสันติภาพในชุมชนและ
สังคม

ข้อ 31 มีการใช้ชีวิตร่วมกันในทีใดที่หนึ่ง ซึ่งจำลองมาจากชุมชน เพื่อศึกษาถึงกลไกในการเกิดความขัดแย้ง และกลไกในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยสันติวิธี

ข้อ 35 ฝึกวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation)

3.3.2 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ว่าเป็นกระบวนการเรียนการสอนในการจัดสันติศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย แต่เห็นว่าควรนำไปปฏิบัติ ปานกลาง มี 1 ข้อ คือ

ข้อ 36 มีการฝึกสมาธิ ภาวนา

3.4 ผู้สอน

ตารางที่ 7 แสดงลำดับของข้อความ เกี่ยวกับผู้สอน เรียงตามค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา

ลำดับ ที่	ข้อ ที่	มัธย- ฐาน	ฐาน นิยม	ความแตก ต่างระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	พิสัยระหว่าง ควอไทล์	ระดับความ สำคัญของ ข้อความ	ความสอดคล้อง ของกลุ่มผู้ เชี่ยวชาญ
1	37*	4.6	5	0.4	1.2	มากที่สุด	สอดคล้อง
2	42*	4.4	4.5	0.1	1.1	มาก	สอดคล้อง
3	43*	4.4	5	0.6	1.2	มาก	สอดคล้อง
4	44*	4.3	4	0.3	1.2	มาก	สอดคล้อง
5	38*	4.3	5	0.7	1.3	มาก	สอดคล้อง
6	46*	4.2	5	0.8	1.5	มาก	สอดคล้อง
7	41*	3.9	4	0.1	1.3	มาก	สอดคล้อง
8	39	3.9	3	0.9	1.7	มาก	ไม่สอดคล้อง
9	40*	3.6	4	0.4	1.5	มาก	สอดคล้อง
10	45*	3.3	3	0.3	1.2	ปานกลาง	สอดคล้อง

หมายเหตุ * แสดงถึงข้อความนั้น เป็นทางเลือกตาม เกณฑ์ที่กำหนด

จากตารางที่ 7 พบว่า ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความ เห็นสอดคล้องกันว่า คุณลักษณะของผู้สอนสันติศึกษา มีทั้งหมด 9 ข้อ โดยเป็นคุณลักษณะของผู้สอนที่ควรมีมากที่สุด 1 ข้อ เป็นคุณลักษณะของผู้สอนที่ควรมีมาก 7 ข้อ และเป็นคุณลักษณะของผู้สอนที่ควรมีปานกลาง อีก 1 ข้อ มีเพียง 1 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความ เห็นไม่สอดคล้องกันว่า เป็นคุณลักษณะ ของผู้สอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.4.1 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความ เห็นสอดคล้องกันว่า เป็นคุณลักษณะ ของผู้สอนที่ควรมีมากที่สุด มี 1 ข้อ คือ

ข้อที่ 37 ควรเป็นผู้ที่มีโลกทัศน์ ทักษะการมองแบบองค์รวม (Holistic) คือ มองสิ่งต่าง ๆ ว่าเป็นความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างไม่สามารถแยกขาดจากกัน

3.4.2 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นคุณลักษณะของผู้สอนสันติศึกษาที่ควรมีมาก มี 7 ข้อ คือ

ข้อ 43 เป็นผู้ที่มีศรัทธาในสันติภาพ และมีความเป็นสันติอยู่ในตัวเอง

ข้อ 44 เป็นผู้ที่สนใจ มีความรู้และมีจิตสำนึกด้านสันติภาพ

ข้อ 38 ควรเป็นผู้ที่มองเห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างกายกับจิต มนุษย์กับสังคม มนุษย์กับธรรมชาติ และจริยธรรมกับวิชาการ

ข้อ 46 เป็นผู้ที่เข้าใจปรัชญา และวัตถุประสงค์ของการสอนสันติศึกษา

ข้อ 41 เป็นผู้ที่มีสภาวะสมดุลทางอารมณ์และมีคุณธรรม

ข้อ 40 เป็นผู้ที่มองเห็นคุณค่า มีทักษะในการพัฒนาจิต

3.4.3 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นคุณลักษณะของผู้สอนสันติศึกษาที่ควรมีปานกลาง มี 1 ข้อ คือ

ข้อที่ 45 เป็นผู้ที่มีวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในตัวเอง มีประสบการณ์ตรงมาแล้ว

3.4.4 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันว่าเป็นคุณลักษณะของผู้สอนสันติศึกษา แต่เห็นว่าควรมีมาก มี 1 ข้อ คือ

ข้อ 39 เป็นผู้ที่ตระหนักถึงอิทธิพลของทักษะแม่บทจากศาสตร์ต่าง ๆ

3.5 การจัดสันติศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 แสดงลำดับของข้อความ เกี่ยวกับการจัดสันติศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย
เรียงตามค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา

ลำดับ ที่	ข้อ ที่	มัธย- ฐาน	ฐาน นิยม	ความแตก ต่างระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	พิสัยระหว่าง ควอไทล์	ระดับความ สำคัญของ ข้อความ	ความสอดคล้อง ของกลุ่มผู้ เชี่ยวชาญ
1	50	4.1*	4	0.1	1.4	มาก	สอดคล้อง
2	47	3.9*	4	0.1	1.3	มาก	สอดคล้อง
3	51	3.8	4	0.2	1.7	มาก	ไม่สอดคล้อง
4	49	2.5	1	1.5	2.2	ปานกลาง	ไม่สอดคล้อง
5	48	2.3	2	0.3	1.8	น้อย	ไม่สอดคล้อง

หมายเหตุ * แสดงถึงข้อความนั้น เป็นทางเลือก

จากตารางที่ 8 พบว่า ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นลักษณะการจัดสันติศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย มีเพียง 2 ข้อ และเห็นว่าเป็นลักษณะการจัดสันติศึกษา ที่ควรปฏิบัติมาก ส่วนข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันว่าเป็นลักษณะการจัดสันติศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย มี 3 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.5.1 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นลักษณะการจัดสันติศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยที่ควรปฏิบัติมาก มี 2 ข้อ คือ

ข้อ 50 ให้มีการสอนสอดแทรกแนวคิดสันติศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ

ข้อ 47 จัดให้มีรายวิชาสันติศึกษาไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไปของ

มหาวิทยาลัย เป็นวิชาเลือก

3.5.2 ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันว่าเป็นลักษณะของการจัดสันติศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย มี 3 ข้อ แต่เห็นว่าเป็นลักษณะที่ควรปฏิบัติมาก 1 ข้อ คือ ข้อ 51 เป็นลักษณะที่ควรปฏิบัติปานกลาง 1 ข้อ คือ ข้อ 49 และเป็นลักษณะที่ควรปฏิบัติน้อย 1 ข้อ คือ ข้อ 48 ตามลำดับ ดังนี้

ข้อที่ 51 จัดให้มีรายวิชาสันติศึกษาให้นิสิตเรียน เป็นวิชาเลือก
ในหมวดวิชาเลือกเสรี

ข้อที่ 49 ให้คณะต่าง ๆ เปิดรายวิชาสันติศึกษาเอง

ข้อที่ 48 จัดให้มีรายวิชาสันติศึกษาในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป
ของมหาวิทยาลัย เป็นวิชาบังคับ